

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu

Dyddiad y cyfarfod: 6^{ed} Tachwedd 2023

Teitl: Adroddiad Hunanasesu 2022/23

Pwrpas yr adroddiad: Er gwybodaeth i sicrhau bod y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd o ran paratoi Adroddiad Hunanasesu 2022/23 gan gynnwys Adolygiad Blynyddol o Berfformiad ac Amcanion Llesiant

Rheswm y mae'r Pwyllgor Craffu wedi gofyn am y wybodaeth:
Cael y wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd paratoi'r Adroddiad Hunanasesu

Cefndir

Cyflwynodd Rhan 6 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 gyfundrefn perfformiad newydd yn seiliedig ar Hunanasesu ar gyfer Prif Gynghorau.

Bwriad y gyfundrefn perfformiad newydd yw meithrin a chefnogi diwylliant lle mae cynghorau yn ceisio gwella a gwneud yn well yn barhaus ym mhopeth a wnânt, ni waeth pa mor dda y maent yn perfformio eisoes. Mae'r Ddeddf yn disgwyl y bydd cynghorau bob amser yn ymdrechu i gyflawni mwy ac yn ceisio sicrhau'r canlyniadau gorau i bobl a chymunedau lleol. Un ffordd o wneud hyn yw herio'r sefyllfa bresennol yn barhaus a gofyn cwestiynau am sut y maent yn gweithredu.

Mae 5 dyletswydd benodol i Gynghorau a gyflwynir gan y Ddeddf:

- Dyletswydd i adolygu perfformiad yn barhaus
- Dyletswydd i ymgynghori ar berfformiad
- Dyletswydd i adrodd ar berfformiad
- Dyletswydd i drefnu asesiad o berfformiad gan banel
- Dyletswydd i ymateb i asesiad o berfformiad gan banel

Mae ffocws hunanasesu ar ganlyniadau yn hytrach na phrosesau, ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ddefnyddio dull gwahanol o asesu eu perfformiad nag o'r blaen. Bydd hyn yn gofyn am fwy o hunanystyriaeth.

Ers mis Ebrill 2023, mae Cyngor Sir Ceredigion wedi bod yn cynnal ail rownd yr Hunanasesiad, y mae'r Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu wedi chwarae rhan annatod ynddi. Cynhaliwyd gweithdy gyda'r Pwyllgor ar 24 Ebrill i gofnodi safbwyntiau Aelodau ar berfformiad y Cyngor a chyfleoedd i wella. Mae amserlen lawn o'r

gweithgareddau a gynhaliwyd i gefnogi Hunanasesiad yn 2022/23 wedi'i hatodi yn Atodiad 1 er gwybodaeth.

Y Sefyllfa Bresennol

Ers hynny, mae'r dystiolaeth a gasglwyd wedi'i defnyddio i gynhyrchu'r Adroddiad Hunanasesu Drafft sydd wedi'i atodi yn Atodiad 2. Dyma brif allbwn y broses Hunanasesu ac mae'n nodi sut mae'r Cyngor yn perfformio ar hyn o bryd a'r camau y mae'n bwriadu eu cymryd yn y dyfodol.

Mae Adroddiad Hunanasesu 2022/23 yn bodloni gofynion y canlynol:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 – i osod ac adolygu cynnydd ar sail ein Hamcanion Llesiant Corfforaethol
- Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 – y ddyletswydd i adolygu perfformiad yn barhaus, ymgynghori ar berfformiad, adrodd ar berfformiad, trefnu Asesiad o Berfformiad gan Banel ac ymateb i Asesiad o Berfformiad gan Banel.

Yn dilyn adborth cadarnhaol gan Lywodraeth Cymru a'n cymheiriaid, rydym wedi cadw fformat tebyg ar gyfer eleni i helpu i ledaenu negeseuon allweddol a chadw pethau'n gryno, yn unol â chais Llywodraeth Cymru. Rydym wedi gwneud nifer o welliannau eleni i gryfhau'r adroddiad:

- Rhoi rhagor o fanylion am y gwaith ymgynghori ac ymgysylltu a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn a sut y caiff ei ddefnyddio.
- Rhoi manylion yr ymgynghoriad â rhanddeiliaid i gefnogi hunanasesiad.
- Rhoi rhagor o fanylion yn y sylwadau gwerthuso ar berfformiad cyffredinol y Cyngor.
- Diweddarau Cynllun Gweithredu'r Hunanasesiad, ychwanegu'r camau gweithredu newydd a nodwyd ynghyd â diweddariad am gynnydd.
- Ehangu'r adran feincnodi (mae gwaith pellach yn mynd rhagddo i ddatblygu hyn ar y cyd â Data Cymru).
- Ychwanegwyd adran "Strwythur y Cyngor" i roi manylion am strwythur y Cyngor.
- Cynhwyswyd dolenni i adroddiadau a strategaethau cysylltiedig eraill, a ystyrir yn arferion gorau.

Mae gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gyfrifoldeb statudol i ystyried yr Adroddiad Hunanasesu a gwneud argymhellion ar y canfyddiadau a'r camau y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cymryd. Ystyriwyd yr Adroddiad yn ei gyfarfod ar 27 Medi 2023 a chymeradwywyd yr adroddiad i fynd gerbron y Cabinet a'r Cyngor er mwyn ei gymeradwyo. Ni wnaed dim argymhellion ffurfiol i'r casgliadau na'r camau gweithredu, er bod mân newidiadau fformatio wedi'u gwneud i wella ansawdd yr adroddiad cyn y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu. Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, mae'r broses o lunio Adroddiad Hunanasesu 2022/23 bellach wedi'i chwblhau ac ni ellir ei ddiwygio ymhellach.

Camau Nesaf

Disgwylir i'r Adroddiad Hunanasesu fynd gerbron y Cabinet ar 7 Tachwedd a'r Cyngor ar 30 Tachwedd, cyn ei gyflwyno i Weinidogion, Estyn ac Archwilydd Cyffredinol Cymru, yn ogystal â chael ei gyhoeddi ar y wefan.

Diweddariad ar Asesiad o Berfformiad gan Banel

Rhan o'r Gyfundrefn Perfformiad Hunanasesu newydd yw'r ddyletswydd i gynnal Asesiad o Berfformiad gan Banel unwaith ym mhob cylch etholiad.

Bwriad Asesiadau gan Banel yw rhoi persbectif annibynnol ac allanol o ran i ba raddau y mae'r Cyngor yn bodloni gofynion perfformiad Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Y nod yw cefnogi Cyngorau i gyflawni eu dyheadau trwy ddatblygu a deall sut maent yn gweithredu a sut y gallant sicrhau eu bod yn gallu darparu gwasanaethau effeithiol yn yr hirdymor.

Mae Asesiad cyntaf y Cyngor o Berfformiad gan Banel yn cael ei drefnu ar gyfer chwarter cyntaf 2024/25 gyda chymorth Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru. Bydd gwaith paratoi, megis penodi'r Panel a chwmpasu'r Asesiad yn cael ei wneud dros y misoedd nesaf.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Na, nid oes Asesiad Effaith Integredig wedi'i gwblhau. Nid yw'r Adroddiad Hunanasesu yn cyflwyno dim polisïau newydd i'r Cyngor, yn hytrach ei rôl yw adolygu ac adrodd yn ôl ar gynnydd yn ystod 2022/23 a chyhoeddi'r camau gweithredu y bwriadwn eu cyflawni sy'n deillio o'r broses Hunanasesu. Mae'r camau gweithredu sydd wedi'u cynnwys yn y cynllun gweithredu yn cael eu darparu ag adnoddau a'u hariannu drwy'r strwythurau a'r cyllidebau presennol.

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Amherthnasol

Cydweithio: Amherthnasol

Cynnwys: Amherthnasol

Atal: Amherthnasol

Integreiddio: Amherthnasol

Argymhelliad:

Cael Adroddiad Hunanasesu 2022/23 gan gynnwys yr Adolygiad Blynyddol o Berfformiad ac Amcanion Llesiant

Rheswm dros y penderfyniad:

Sicrhau bod y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd paratoi Adroddiad Hunanasesu 2022/23 gan gynnwys Adolygiad Blynyddol o Berfformiad ac Amcanion Llesiant

Enw Cyswllt: Alun Williams

Swydd: Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Dyddiad yr Adroddiad: 28/9/2023

Acronymau: